



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

ДОКЛАД
НА ОМБУДСМАНА КАТО НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА
ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ В СЛЕДСТВЕН АРЕСТ КЪМ ОСИН - ГР.ВАРНА,
ПЪРВО И ТРЕТО РАЙОННО ПОЛИЦЕЙСКО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОБЛАСТНА
ДИРЕКЦИЯ НА МВР - ГР. ВАРНА

В изпълнение на Заповед № НПМ-11/13.10.2025 г., екип на омбудсмана, в състав от трима експерти, извърши внезапни проверки в периода: 20.10-23.10.2025 г., в следните обекти:

1. Арест към ОСИН–Варна, находящ се в гр. Варна, ул.„Георги Атанасов“ № 2,ет. 4;
2. Първо РУ на МВР-Варна, находящо се в гр. Варна, ул. „Парижка комуна“ № 30;
3. Трето РУ на МВР-Варна, находящо се в гр. Варна, бул. „Ян Хуняди“ № 5.

Поводът за проверката са постъпили оплаквания от задържани лица, свързани с лоши материално-битови условия, незадоволително качество на предоставяната храна и липса на адекватни здравни грижи.

Ръководствата и служителите, работещи в горепосочените обекти оказаха пълно съдействие на проверяващия екип на омбудсмана, като осигуриха достъп на екипа до всички помещения, предоставиха поискани документи и не се намесваха в комуникацията с настанените лица.

Следствен арест - Варна към ОСИН-Варна

Последната извършвана проверка от екипа на омбудсмана, в качеството му на НПМ в ареста към ОСИН - Варна е през 2023 година. **Основните констатации и препоръки на омбудсмана бяха следните:**

1. Поради множество оплаквания както от настанените лица, така и от персонала на ареста за наличие на множество вредители - хлебарки и дървеници, както и констатиран недостиг на хигиенни препарати, омбудсманът отправи препоръка за отпускане на допълнителни материали за дезинфекция на ареста;

2. Предвид голямата натовареност на ареста и констатирания недостиг на персонал, е отправена препоръка за разкриване на допълнителни щатни бройки - 1 щатна бройка за главен надзирател и 2 щатни бройки за надзиратели.

При предходната проверка беше установено, че **предстои да бъде извършен цялостен основен ремонт на сградата, в която се помещава ареста.** През 2021 г. са изготвени всички документи от Висшия съдебен съвет (ВСС) чрез Окръжния прокурор на град Варна за основен ремонт на сградата и обособяване и разделяне на имота на ул. „Георги Атанасов“ № 2 в гр. Варна между ВСС и Министерство на правосъдието.

Към датата на настоящата проверка, всички помещения на ареста бяха опразнени поради провеждащи се текущи ремонтни дейности.

Предвид това, е налице временна реорганизация, като от м. юни 2025г. задържаните лица в областта, се разпределят както следва:

- задържани жени се разпределят в Следствен арест - гр. Добрич;
- задържаните мъже - в Следствен арест - гр. Шумен и в Затвора - гр. Варна.



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

С оглед на горното, проверяващият екип инспектира помещенията на Затвора - гр. Варна, които временно се ползват от ОСИН - Варна. Екипът на омбудсмана извърши цялостна проверка на обособения следствен арест, като бяха проверени материално-битовите условия във всички помещения, медицинското обслужване и достъпа до него, както и бяха проведени интервюта със задържани лица.

Капацитет и брой настанени лица

Арестът в град Варна, находящ се в сградата на Окръжен Следствен отдел при Окръжна прокуратура - Варна с обща разгъната застроена площ от **557, 036 кв.м.**, от която общата жилищна площ за настаняване на задържани лица е **263, 96 кв.м.**

Арестът разполага с **19** арестни помещения за настаняване, от които **17** са с площ от **13.42 кв.м.**, а **2** бр. помещения са с площ от **17.91 кв. м.**, с общо **59** броя единични легла за настаняване при стандарт от 4 кв.м. разполагаема жилищна площ. Според получената информация от ръководството на ареста, **след приключване на ремонта капацитетът ще се запази, но ще се увеличи разполагаемата жилищна площ, като още едно помещение ще бъде обособено като килия.**

В ремонтните дейности са предвидени пълно обновяване на санитарните помещения и санитарните възли във всяка килия, ремонт на покрива, подмяна на дограма, ВиК, ел. инсталация и отоплителна инсталация. Закупени са строителни материали и се предвижда още шпакловка, измазване и боядисване на стените, под, тавани и оборудване с нови легла, шкафчета, маси със столове във всяка килия, както и ремонт на останалите помещения на ареста - разливно помещение, дежурна стая, стая за отдых на служителите, деловодство и складово помещение. Предвижда се част от ремонтните дейности да бъдат извършени от лишени от свобода.



Текущите ремонтни дейности в деня на проверката



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Следственият арест е със сравнително голяма натовареност. Според предоставената справка за отчетния период: 01.01-31.12.2024 г. са били задържани **384** лица, от които с МНО „Задържане под стража“ – **201** лица, с прокурорско задържане до 72 часа – **52** лица и **131** лица по делегация. За периода: 01.01.2025 г. до 21.10.2025 г. през ареста са преминали **300** задържани лица.

Към 21.10.2025 г. в Арест - Варна (в помещенията временно предоставени от Затвора - гр. Варна) бяха задържани 27 пълнолетни мъже. Нямаше настанени задържани жени, непълнолетни и чужденци. Не бе констатирана пренаселеност в помещенията и се спазваше изискуемата по закон разполагаема жилищна площ от 4 кв. м. на настанено лице.

Арестът е обособен в самостоятелен коридор и не се допуска смесване на задържаните лица с лишените от свобода, с цел гарантиране на тяхната безопасност и отделяне на различните категории лица.



Обособеният коридор на следствения арест в Затвора- Варна

Материално-битови условия

Спалните помещения в обособения арест към затвора са в добро материално състояние и са оборудвани с легла, масичка и шкаф за лични вещи. Всяка килия разполага със самостоятелен санитарен възел, като в края на коридора е обособена обща баня за ползване от задържаните лица.

Помещенията имат достъп до естествена дневна светлина и е осигурена вентилация. Дезинфекцията се извършва регулярно от специално обучен служител, като в рамките на

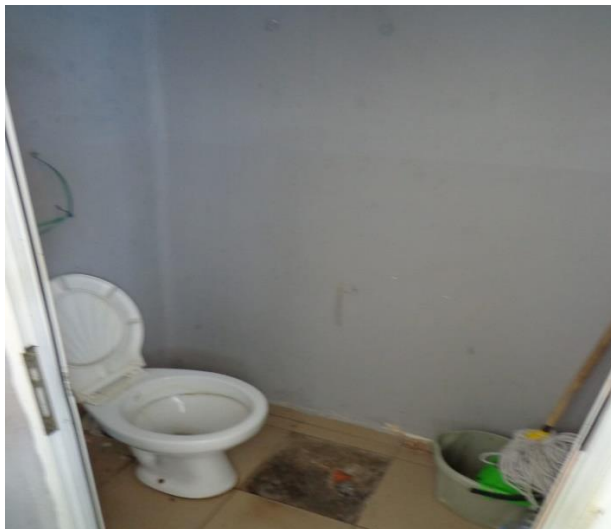


ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

проведените интервюта задържаните потвърдиха, че периодично се извършва обработка срещу вредители.



Спално помещение



Санитарен възел

Храната за задържаните лица се приготвя в кухнята на затвора по предварително утвърдено меню, еднакво за лишените от свобода и задържаните под стража.

Осигурени са диетични менюта, съобразени със здравословното състояние и вероизповеданието на задържаните, като в хода на проверката не бяха изразени оплаквания относно качеството и количеството на храната.

На разположение на задържаните функционира лавка за закупуване на допълнителни хранителни продукти и вещи от първа необходимост, която се ползва по график.

Щатната численост на персонала в ареста е 34 служители, които изпълняват служебните си задължения в режим на 24-часови дежурства по утвърден график.

При предходната проверка, извършена през 2023 г., омбудсманът в качеството си на НПМ е отправил препоръка за увеличаване на щатната численост на Арест – гр. Варна с оглед гарантиране сигурността на задържаните лица и служителите, която към момента на настоящата проверка не е изпълнена.

Предвид значителния брой лица, преминали през ареста през 2024 г. и 2025 г. (300 лица), омбудсманът в качеството си на Национален превантивен механизъм отново препоръчва до министъра на правосъдието да бъдат предприети необходимите действия за увеличаване на щатната численост на Арест – гр. Варна чрез разкриване на допълнителни щатни бройки за длъжностите „главен надзирател“ и „надзирател“.



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Медицинско обслужване

Арест – гр. Варна разполага със щатен лекарски асистент, назначен на трудов договор на пълен работен ден, който осигурява текущо медицинско наблюдение и първична медицинска помощ на задържаните лица.

През 2024 г. и 2025 г. в Арест – гр. Варна **не са регистрирани случаи на употреба на физическа сила и помощни средства спрямо задържани лица**. Регистъра за травматични увреждания се води редовно, като за 2024 г. са вписани четири задържани лица, а за 2025 г. – три задържани лица.

Към момента на проверката в Арест – Варна няма задържани лица, страдащи от тежки хронични заболявания като СПИН, туберкулоза, хепатит, наркомании или психични заболявания.

По време на проверката не бяха получени оплаквания за отказан или затруднен достъп до медицинското обслужване. Медицинското лице е организирано работата си в съответствие с нормативните изисквания и съгласно работния си график, задължителната медицинска документация беше изисквана и проверена, като е констатирано, че се води редовно.

За изминалата година са били извършени **1245 бр.** амбулаторни медицински прегледи, **70 бр.** консултации и изследвания, **57 бр.** стоматологични прегледи. Десет задържани са били настанени в болнично заведение, като 6 от тях са били насочени към болница в град София, а 4-ма в град Ловеч.

В хода на проверката е установено, че въпреки многократно отправяни предложения и искания до РЗОК – Варна за определяне на служебно назначен общопрактикуващ лекар и зъболекар, към момента такива не са определени, което създава риск от затруднен достъп до последваща медицинска и дентална помощ, извън рамките на първичната медицинска грижа, осигурявана от щатния лекарски асистент.

С оглед на констатираното увеличение на заболяемостта сред задържаните лица и ръста на извършваните медицински дейности през 2024–2025 г., както и липсата към момента на определен общопрактикуващ лекар и лекар по дентална медицина, омбудсманът на Република България, в качеството си на Национален превантивен механизъм, препоръчва на Министерството на правосъдието, съвместно с Министерството на здравеопазването, да предприемат конкретни действия за избор и назначаване на общопрактикуващ лекар и дентален лекар за задържаните лица, с цел осигуряване на редовен, своевременен и пълен достъп до медицинско обслужване, включително наблюдение, профилактика и лечение, съгласно нормативните изисквания.



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Трето Районно полицейско управление при ОД на МВР - Варна

Помещението за задържане разполага с 4 спални помещения, с капацитет за настаняване на база 4 кв.м. жилищна площ за 9 задържани при следното разпределение - 7 за непълнолетни и 2 за непълнолетни.

Към деня на проверката в ареста бяха задържани две лица. При проведените интервюта, задържаните не споделиха оплаквания относно отношението към тях и/или условията.

Според предоставена справка от администрацията, потокът лица които преминават годишно през ареста е голям. За периода: 01.01.2025 г. - 21.10.2025, през помещението за задържане са преминали **790 задържани**. За цялата 2024 г. през ареста са преминали около **970 задържани**. Според споделената информация помещението се използва и от Пътна полиция. На видно място в ареста е поставен Правилник за вътрешния ред в помещенията за задържане.



Помещение за 24-часово задържане



Санитарен възел

В правилника изрично са упоменати правата на задържаните лица, вкл. правото да обжалват законността на задържането, правото на адвокатска помощ от момента на задържането, право на медицинска помощ, право на телефонно обаждане, право да се свърже с консулските служби и право да ползва преводач в случай, че не е български гражданин. При задържането всяко задържано лице попълва декларация, че е запознато с правата си и дали възнамерява да ги упражни, като екземпляр от нея остава у задържания.

Храната се осигурява съобразно норматив, утвърден от министъра на вътрешните работи и се раздава три пъти в деня в общоприетото време за закуска, обяд и вечеря.

Материално - битовите условия в ареста са добри. Всички помещения са оборудвани съобразно инструкцията на МВР. Помещенията за непълнолетни са



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

оборудвани с легла и матраци, за пълнолетните с дървени пейки. Всички помещения имат достъп до естествена дневна светлина, добра вентилация и отопление в зимните месеци. Арестът разполага с общ санитарен възел, който също беше в добро състояние.

По данни, предоставени от ръководството на РУ, няма настъпили смъртни случаи, опити за бягства и/или самонаранявания.

Всички задържани, които се нуждаят от медицинско обслужване, се преглеждат от ЦСМП - гр. Варна.

Първо Районно полицейско управление при ОД на МВР - гр. Варна

Първо РПУ разполага със седем помещения за настаняване на задържани лица - едно за непълнолетни, 6 за пълнолетни, 1 помещение за полицейска закрила. Арестът е с голяма натовареност, като в него се настаняват и лица по Указа за борба с дребното хулиганство. Помещението за задържане се използва и от други полицейски управления поради текущи ремонтни дейности там.

Според информация от ръководството за периода: 01.01-31.12.2024 г., са задържани **771** лица от служители на Първо РПУ. От началото на годината до деня на проверката - 22.10.2025 г. през ареста са преминали **742** задържани.

Към деня на проверката в ареста бяха задържани **две лица** - пълнолетни мъже, един чужденец от Казахстан и един български гражданин.



Помещение за настаняване на непълнолетни



Помещение за настаняване на пълнолетни

При постъпването си в ареста всяко задържано лице попълва декларация, с която удостоверява, че е запознато с правата си и посочва дали желае да се възползва от тях.

Когато задържаният е чужденец, декларацията се предоставя преведена.



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

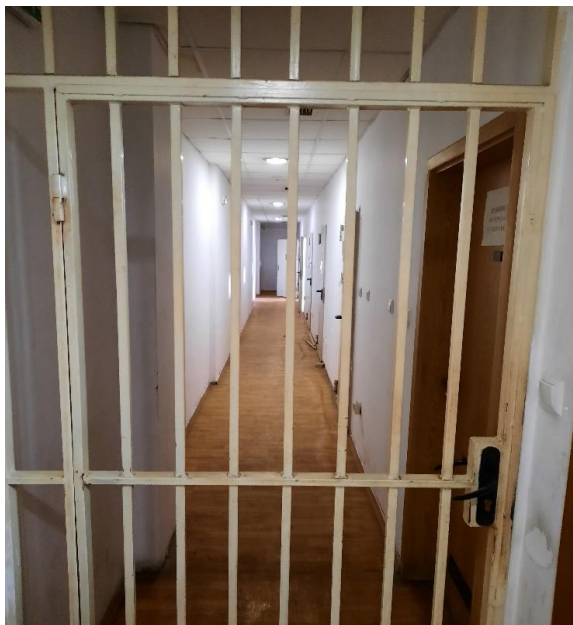
Храненето се осигурява съгласно норматива, утвърден от министъра на вътрешните работи, като храната се раздава три пъти дневно – в часовете, определени за закуска, обяд и вечеря.

Материално - битовите условия в ареста са добри. Всички помещения са оборудвани в съответствие с изискванията на МВР. Помещенията са оборудвани с легла с матраци.

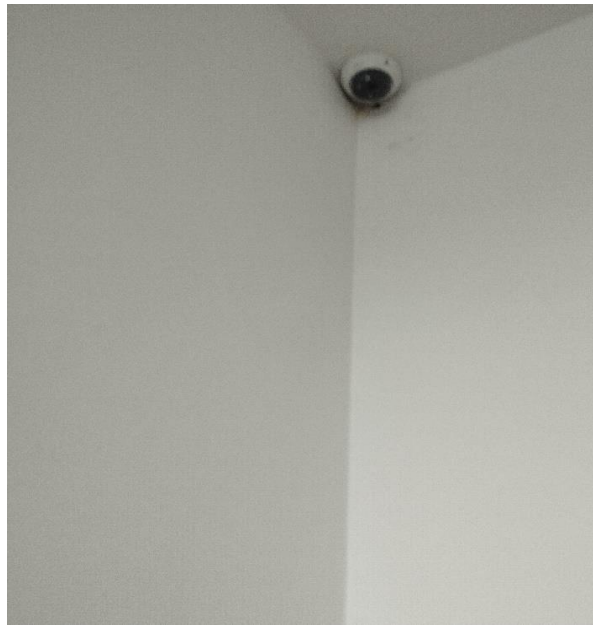
Стаята за полицейска закрила е допълнително оборудвана с шкаф за лични вещи и самостоятелен санитарен възел. Килиите имат достъп до естествена светлина, осигурена е добра вентилация и отопление, като системата за подово отопление функционира ефективно.

В част от помещенията липсва подова настилка - балатум. С оглед на констатираната необходимост от довършване на започнатите ремонтни дейности, омбудсманът на Република България, в качеството си на Национален превантивен механизъм, препоръчва на Министерството на вътрешните работи да предприеме необходимите действия за приключване на ремонтите дейности, включително поставяне на балатум в помещенията, в които към момента липсва подова настилка.

Видеонаблюдението в ареста е изцяло подновено и обхваща всички помещения от всички ъгли.



Коридора на ареста



Видеонаблюдение

Санитарният възел е общ и се поддържа в добро състояние. Дезинфекцията на помещенията се извършва регулярно по договор с външна фирма.

По данни на ръководството на районното управление няма регистрирани случаи на смърт, опити за бягство или самонараняване. Всички лица, нуждаещи се от медицинска помощ, се прегледват от екип на Центъра за спешна медицинска помощ – гр. Варна.



ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

В РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА, ОМБУДСМАНАТ КАТО
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ОТПРАВЯ СЛЕДНИТЕ
ПРЕПОРЪКИ:

До министъра на правосъдието:

1. Да бъдат предприети необходимите действия за увеличаване на щатната численост на Арест – гр. Варна чрез разкриване на допълнителни щатни бройки за длъжностите „главен надзирател“ и „надзирател“;

2. Съвместно с Министерството на здравеопазването да бъде обсъден проблемът с назначаването на общопрактикуващ лекар и лекар по дентална медицина за задържаните лица в Арест – гр. Варна, като се предприемат конкретни действия за избор и осигуряване на такива медицински специалисти, с оглед увеличената заболяемост и нарастващите медицински нужди.

До министъра на вътрешните работи:

1. Да бъдат предприети необходимите действия за приключване на ремонтите дейности в Първо РУП - Варна, включително поставяне на балатум в помещенията, в които към момента липсва подова настилка.